

Kísérlet nosztalgiavonattal, fotográfiákkal, szerelemmel

I.

Fotós barátnóm zseniális cinege, mint mondom. Kékcinege. Ideszáll, oda-
száll, röppen, kis szelet kavar, mint a lehulló levél. Érkezik, nevet, csettent a
gépével, nevet, orrom hegyére alig érintő pusztit ad, csettent, nevet, már ott
sincs, illata marad, nevetése, szeme, világoskék, feketével szegett sapka alatt a
libbenő, borzas, szürkésszőke haj: ez marad távozta után. Ez és a jókedv, az
öröm, hogy már megint itt járt, járatta szemét, csettentett, eltűnt mint a szel-
lem.

Nem ismertem szellemét, aki ennyi örömet hagyott volna maga után, mint
Kedvesem, a zseniális fotós cinege, így, mint mondom.

Ha valaki ismeretségét kereste, és úgy gondolta, rajtam keresztül rálő-
het a tervezett arcra, odalibbent, és mondta a szokásosnál kedvesebbre állított
szemmel: *pappám*. Nem így, magában, a sok *p* igaz, de közben néhány *h*,
hogy lágyítsa, néhány *i*, hogy cinegésítse, és még ki tudja, mi mindent rejt el
a betűk közt; és azt ki tudhatja, mitől lesz szívének kedves egy idétlen meg-
szólítás.

Ő csak betoppant, ha szerelemre támadt kedve, elemes vibrátor lehettem
számára, amit a vámosok kaján vigyorral elkoboznak; s bár ez így csúf, még-
sem éreztem soha egyetlen pillanatig sem, megalázó volna férfiúi mivoltom-
ban, hogy használnak, mert nem parancsnok vagyok, nem kukorékolok az ak-
tus előtt, mint dombján a kakas, nem borzolom tollam a szederfa száraz
ágán, mint a seregély, és nem utánzom az összes környéken élő madár hang-
ját, csak hogy nászomhoz jussak.

Betoppant, nevetett, mondta: *pappám*. Szemét szikráztatta a jókedv, ha-
ját akkor is fújta a szél, ha hetek óta levél nem rezsent. Ha este érkezett az
ágak fölött váratlanul, beackolódtunk, ő ügyeskedett, én ügyeskedtem, hol
így, hol meg úgy, aztán látom, villan a vaku.

No cinegém, azt már ne! Hát csak nem árulsz engemet a kiéhezetteknek!;
Nevettünk. De hát mégis; feleségeim voltak, gyerekeim vannak, ráadásul most
született egy lányom is, mit szól, ha egyszer apukája így bukkanik elő az is-
kolai pad alól!

Máskor hajnalban bújt ki, míg kábultan aludtam, villant a vaku. Rossz
napon eléb dugott néhány hajnali képet az elmúlt esztendőkből; no mondta,
no! csak nézd meg a tempót, így öregzsel.

Nevetett; *Úgy vigyázz!*, mondta, *úgy vigyázz!*, nem tart soká! libbent,
már ott sem volt, én meg nézegethettem magamat pucéran két éve, egy éve,
fél éve, s a látvány, a *tempó* nem tűnt szívderítőnek.

Fotós barátnóm zseniális cinege, mint mondom.

Néhány héten át alig került ki kezemből a sakkbábuk feje, ez a jobb kéz
két ujja közül, balom poharé. Szerelmet temettem, könnyvet temettem, barát-

ságot temettem, mit számít ma már. Kedvesem útja a kerthelyiség mellett vezetett valahová és miután kiszúrt, belibbent a tiport murvára, a csikkekre, a zöld, horpadt asztalok, lécevesztett székek közé, körbefutotta az alkohol és hűgyszagú tájat, ahol érdemesnek találta, lőtt csodamasinájával, rajta határozatlanul olyan csavar, gomb ragyogott, melyek rendeltetését akkor sem jegyeztem meg, ha netán megkérdem tőle. Máskor csak beintett:

— Szia, szia, papa! Látlak!

Egy hét múlva ugyanott a vállamra ereszkedett, és azt mondta:

— Pappám, hát nem lesz kicsit sok? Ráadásul ugyanezekkel a pofákkal. Hármát fogtam, a többi nulla, tipikus alkoholista fazonok. Hogy bírod hettek óta! Hogyan, kedves?

Nem válaszoltam, nem is figyeltem az ellenfelek arcélét, végtére pénzért játszottam, nem babra.

— Mi baj? Nincs munkád? lekurváztak, ledilettánsóztak? Mi ez, te! — belesippentett a fülembe. Ellibbent néhány lépést: — Nézz rám! — odafordultam, képeembe lőtt.

— Egy hét múlva! Elrabollak, pappám!

Egy hét múlva egyszerűen benyúlt az ablakon, ott tartottam a kulcsot, amivel kinyitotta az ajtót, s már kiáltozott: Mit képzelsz, mit döglesz, mint egy öregember! Nappal van!

Nappal volt kétségtelenül, de besötétítettem, ne zavarjon a nem kívánt nappal.

Na, atyavilág! Te rendesen leengedtél...

Szikráztatta a szemét, én meg összehúzódtam felére, mert bár ő volt az én testméretem fele, ha kihúzta magát, mégis megrémültem, látván nappali fényben a helyiséget.

Mondom: nem is felem volt, talán még felem sem; néha, amikor hajnalban elszállt mellőlem, én meg aludtam tovább, de derengett, együtt feküdtünk le, félálomban, félhomályban végigtapogattam az ágy minden négyzetcentiméterét, hátha megbújt a párna alatt, a paplan ráncában.

Így volt felem fotós ágyasom, cinegém, én meg harmada neki, mert elmerültem volna szegyenemben akár a pokol mélységes fenekéig, vagy valami repedésbe a kastélyka falán: kukkoltam volna onnan kifelé. Tudtam, hogy jön „egy hét múlva”; tudhattam, *valamivel* érkezik, hogy hozza, amit ígért — mégis így fogadom, mélyen rossz formám alatt is.

Tudtam, jön: mégis *így* vártam.

Átizzadt trikó a gázon; szédobált zoknik, mint a kókadt virágok kókadt nőnap után, pucér lemezek, és végig semmitérő újság, folyóirat, nyitott kedves könyv; hogy azért a frontot mégis tartsam.

Hagymás rántottát sütött, amíg sűrögtem-forogtam rendcsinálás ürügyén; de annyi hagymával, de annyi istentelen hagymával, olyan rettenetes tömegű vörshagymát vágott a pár szem tojás alá, azt hittem elpusztulok, amíg végre bekanalaztuk: mert persze nem párolta meg, ahogyan azt kell: üvegesre.

Nyersen tisztítja a benti rendetlenséget! mondta megfellebbezhetetlenül, én meg hadiállapotban soha nem szólok: boldoggá tesz, ha kedvre tehetek, s azt látják: faltam, mint az eszement; — ő, tudtam, fogadta igyekezetemet, mint mondom.

Megyünk E-be szögezte cinegemadaram, mialatt pörgött tenyeremben a mosatlan, habot vetett a meleg víz, csörrent a villa.

Az hiányzik nekem éppen. Erre vágytam. Miért épp oda?

Mert vasárnap van.

Ezt ugyan semmiképpen nem tarthattam elfogadható indoknak, azzal együtt, hogy felém még csak péntek. Max. szombat, de vasárnap nem lehet még sehogy. Elnézted a naptárt, mondtam könyörgve.

Három hónapja nem jártam a városban, most meg egy ekkora út a halálba vezet.

Ha egy csomóban ötven ember jött át nekem a hegyen, mint a kisegér bújtam be a helyiségbe, s a függönyrezen vártam elvonulásukat. Semmi ok a félelemre, nem vagyok én harminc kiló, de nem akartam, hogy bármit kérdezzen akárki is: a postásom, cinegém, csendes-bolond sakkpartnereim mások: ők vannak.

Neaáá, mondta és már ott lepkézett bal vállamon, ne beszélj butaságot...

Nem megyek olyan messzire, ülünk ki a napocskára, hát nem látod, még mindig a levegőben járok, margarétám, kismadaram?

És de igazán: nem tértem még magamhoz, ráadásul a két fej, félig nyers hagyma, a villámcsapásszerű mosogatás a békesség kedvéért, miközben napokig tart lelki felkészülésem a mosogatás első percéig, közben pedig három tőmondat laza összekapcsolására sem lett volna hajlandó agyam: — de cinege ágyasom csak a vállon, csak ott, ezen semmi hess madár! nem változtat.

Naaa, ne brummogj, te vén, rosszkedvű medve, csiripelte lepkézve a vállamon, vékonyka szelet kavarva.

Azért jöttem, hogy utazzunk, nem fér bele a nagy tők fejedbe?

Még ez is kedves volt, minek tagadni. Az elmúlt hetek hajnalai gyakran hozták a halált, s ha akkoriban hangzik el ilyen mondat, úgy ránt ki a halálból, a vén disznó kaszás port se lát nyomomban;

És most itt van-e!

Csakhogy már elmosogattam, és talpon állok, ha a levegőben is, már megyek a zuhanyozóba, már nyögök nagy örömben: lám ennyi csak a halál: süt a nap, a varjak tréfából verekszenek, semmi köz hatalmi harcokhoz —

cinegemadaramra pillantok, nehogy megint valami szégyenletest kövessék el: cinegemadár ágyasom, aki fotós is, nevetve néz engem át a vízfüggönyön, és láthatja leszakadoznak mellemről az elmúlt napok, kiolvadnak az agyból, számon, fülelen más egy egyéb testhez tartozó üregeken át csendülnek odalent lábnál: Hallja, erre van a füle: Látja: mert Isten szemét meg arra adta, lásson vele; Sőt mit még! hozza a szivacsot, s ott a széles nagy napfényben, mely szándék szerint erre az órára készült, kint a szilvafa slag-fürdőszobája alatt megmosogat-locsolgat, de a szivacsot mintha véletlenül tenné elejti: úgy folytatja, de perc munkálkodás után ellép, szárnyával szemét betakarja és azt mondja nem kevés kuncogással, de már jókedvvel is hangjában:

Ne, te, no! Hát ezt a szégyentelenséget!

Én meg villámcsapásszerűen leöblítem a szappant, rohanok a törülközőért. És indulunk.

Nem kérdem mit talált ki: minek is mostmár: minek tudni?

Úgy teszem fel *kilencvenesre* bal tornacipőm, majd ránk nem billen az egész nagy kék miskulancia, úgy nézek hátra, át a parkolón, úgy át a vasúton, úgy keresztül a vénséges girbegurba fákon, mintha gyönyöreim elmesélhetetlen tanyáját hagynám hátam mögött, útban újabb gyönyörök felé: balomról cinegém néha átlibben jobbomra, szelével, amit csinál, szelével, mit

kever: hűti hajam, mert az még nedves itt-ott. Akár tüsszenthetnék is, de nem tüsszentek.

Rácsörögtem öreg cimborámra, aki munka—nem munka közt éppen az én szintemen hajladozott a pokoltól a mennyekig, pedig mennyivel okosabb, tapasztaltabb nálam!

Tudsz dolgozni ebben a klímában? Hajlítgattam a szót.

Tudta mire vélni azon nyomban, régen megismertük egymás telefonos hangszínét:

Te bolond, hát a napra lehet nézni, rám nem!

Lapult odalent valami fals, lógott, mint a gondolatjelekkel összetakolt, hülyén sikerült, de nagyon kedves mondat: ő már a *hagyatékot* írta: — erre rafináltan és segítségképpen odanyomtam cinegém csőréhez a mikrofont:

Csipcsirip, szólt bele a maga természetes kedvességével.

Szeretlek titeket, mondta barátom olyan gyorsan, mint amilyen gyorsan lerakta a kagylót, hogy madaram megint rámnézzen, és én megint érezzem, mekkora baromságot követtem el a magam büszkeségére. és mert azt hittem, ha megmutatjuk, három hosszú percen át, a kilencvenestől a telefonfülkéig: párunk van, azon, akinek nincs párja, segíthetünk.

Jól van, tedd ide a fejed! mondta a madár nyugodtan, és nyugodtan, minden erőszak nélkül átkarolta a nyakamat, kicsit a tarkó fölött, hogy viszszafogjon zuhantamban, megtartsa illata, s pihe hajszálai orromban.

II.

Kedvesem, barátnóm, cinege ágyasom, zseniális nőnemű: mindig tudtam. Már azzal is bebizonyította zsenialitását, hogy két napnál többet soha nem töltöttünk el egy kerítésen belül, egy ágyban, egy gázrezsó körül, de ez még sömmi!

Hogy mit talált ki!

Beértünk a Nyugatiba, ahol hangyamód nyüzsgött a nép, meg nem állt volna egy pillanatra sem. Érezte karomon, megtorpantam szemhunyhásra: megmarkolta a hüvelykujjam:

Igyunk valamit, mondta. Nem azt, *igyál* valamit, mert ő szinte soha nem iszik, ha netán mégis, az az ágy előtti három percen belül történik.

Egy vékonykát legörgetek, hogy még ne kívánjam a következőt, de már jobban viseljem a népet.

Mondta: a díszvonatra szállunk, amit nosztalgiavonatnak nevez a vasút-főnökség.

Mondtam: nem igazán ez a vonat született nosztalgiavonatomnak, de nem baj, már nincs visszakozz, rajta! Előre!

Vékonykámot bölcs beosztással elfogyasztván, elmondta a haditervet: végigmegyünk a vonaton, arcokra vadászva. Azt mondjuk, ez a vonat ezred-szer teszi meg az utat a Nyugati és E. között, és a vasút albumot készít az ezredik járat utasaiból, hogy belőle díszkiadványt készítsen, erre a nép meglátod tolong, mint a veszedelem, el nem tudunk ugrani, annyi arc lesz, amennyire csak szükséged van.

Mondtam cinegémnek, aki fotós: szerintem ez nagy marhaság, mert az utasok véleménye szerint ne emeljék tovább a jegyárakat, dzarnak ők az albumodra.

Nem ismered az embereket, pappám, mosolygott erre rám, mint a hülye gyerekre: hiába tartod ironak magad. Ők mindenkinél hübbak, mint akit ismerhetsz. Képzeld el, egy sikerült kép aranyalbumban annak, akinek még a Dolgozók Lapja se jutott országészül — osztályészül, kuncogi.

Benne vagyok. Megvédelek majd, mielőtt a fejedhez verik csodamasinát.

A csodamasina — bárhol is fordultunk meg — nagyobb feltűnést keltett, mintha kakastaréjt növesztettem volna kopaszodó fejemen, nagyobbat, mintha cinegém mezítelenül röpdösne a Nyugati ózondús légtérében.

A következő járattal indulunk vissza! — mondta egy stratégia magabiztoságával.

Hazamegyünk. Hozzám. (Ilyen még nem fordult elő: nem bántam.) Leülsz, megnézed, hogyan hívom elő a filmeket.

Kiválasztunk nyolc-tíz képet, te fölballagsz a kastélyba, megírod az alakkokat; Jaj! mondom, cinegém! Hogy kezdhetnék bármit ennyi ismeretlen figurával?

Megnézed őket előben is, pappám! Azért vagy itt.

Jól van, mondtam; majd megúszom valahogyan, gondoltam.

Zseniális cinegém úgy varázsolt a félig üres szerelvénnyen, néztem csak, bámultam: Winettou a színesfilmet. Csipcsirip, lebbent-lebbent, ide szállt, oda szállt, keresve a megfelelő járomcsontot, orrállást, mosolygva, játszva, tréfálkozva: Hát, mondta egy öreg esztergályosnak, aki éjszaka talán túlorázott, mert nem vastag életkedv látszott arcán telivér felesége mellett a hétvégibe kivonatozni: Hát, mondta neki: Ha ilyen szomorúan néz, nem is lövök magára bácsikám; mondta így, fotósnyelven, az öreg meg értette — és valahonnan a *Tizedes meg a többiek* korából, amikor még szállt a fényes szél; szárnyalt a humor, fog ragyogott a mosolyban azt mondta: (elképedtem, de ám leültem hirtelen rémületben!) *Ide lőjön, kedveském!*

És szétvette mellén a középső inggombot, kicsi ősz, göndör szőrök pamacsa látszott ott; és akasszon fel az első poroszló a legelső faágra, ha nem sírni támadt kedvem, ha nem — de nem mondom, *melyik* morgós, ezerszer félrevezetett öregemberemet láttam ott egy szellővékony mosolyintással arca rárcái között, melyet azonnal szemérmesen visszavett, csak a csettenésig hagyta fönt, és akasszon fel a második poroszló is a második legelső faágra, ha nem az jutott eszembe: Uramatyám!

Zseniális cinegém is érezte, magával is húzott, repültem is utána, de már nem mertem figyelni arra, amit végez; s csak hat nap után, amikor befejeztem a cinege-diktátor által rám kirótt Beszámolókat, akkor vettem észre: *kihagyta* a sorozatból az öreg fotográfiáját.

III.

Felmentünk hozzá, de fel ám! Én csoszogtam, mert szeretek, mert biztosságot ad a csoszogás a combizmoknak, azt hiheti az a láb: mindig földet érint, pedig egyedül a cipőgyárak profitját növeli: reklama: csoszogjon! csoszogjon! a csoszogás = lelki- és létbiztonság!

Cinegém nem bánta, ha húzom a lábam, mert ő ismert, tudta, megérkezés előtt még sehol a rögeszmés kívánság: magabiztosnak lásson aki néz;

cinégém rámnevetett, azt tettem én is, adott az orrom hegyére, azt tettem én is, belépett egy szép, kétszárnyú ajtón, de lehet, három szárnya volt annak az ajtónak, léptem én is a sarkában, mint a katoná; de tán kiskutya inkább.

A szag nem kellemetlen, de más, mint amire számítottam, világos viszont sötétebb, mint azt cinégém lakóhelyéül elképzeltem volna, ha gondolok rá. A labirintus végén tizenkét soros könyvtárszoba ölen ősz úr üldögélt. Érkeztünkre szemüvegét feltolta a homlokára, asztali lámpáját, mely alatt könyökölt, sose látott kapcsolóval magasabb fokozatra állította; s az öreg most olyan volt, mint egy napot sose látott fehér lektor, mint egy nyolcvanesztendő kócsag; vagy mint egy ki tudja mi, ott a fényben.

Nocsak, gondoltam, de semmi ebben, semmi kocsmái nagyképűség, vas-taghang; azannát, mondtam, de szomorúságomra a labirintusnak erre a végére érkezvén éreztem: lépve az cinégémnek az baromság, hogy felmász-tam. Hát nem volt nekem így jó, nagyon jó, ahogy eddig?

Szia apa, mondta kedvesem egészen emberi hangon.

Megjöttetek?, kérdezte ő meg; Szevasztok; mondta ő is egészen emberi hangon, semmi aranycsengés, zöldecsés ráció; de hogy hőkkenetem még teljesebb lehessen, zavarom még idiotább, azt mondta kézfogás előtt:

Örülök, hogy feltaláltál végre. Jól vagy?

Kemény, száraz tenyere volt az öregnek, hosszú ujjakkal, éppen olyan kéz, ami jót tesz az embernek, ha megszoríthatja, és azonnal az jut eszébe, mikor mosott kezet legutóbb. Hát nekem jót tett; nagyapámé se lehetett különb ennél.

Nem szóltam, pedig már egy órája dolgozott cinégém a laborban, nyúlt ide, nyúlt oda, nyúlt amoda is, árnyékolt, csobogott, ide öntött ezt, oda öntött azt, magyarul közben, nevetett, odahajolt hozzám, megérintett; ez erre való, az arra, amaz meg amarra; de rég másfelé jártam; Mi az, hogy *feltaláltam végre!* honnan ismer, és egyáltalán miféle összeesküvés folyik ellenem, és egyáltalán csapda ez, vagy mi a nagy bölcs öregisten?!

De nem kérdeztem, hallgattam erről, mint csuka, s ha néha kérdeztem is rövidet, okosan, mintha hallanám cinégém előadását a fototechnikáról. Hallgattam, most azért vagyok Bogh Iván, hogy hallgassak, éppen úgy, mint máskor az ellenkezőjéért. Jó tudni: mikor melyiket.

Legszívesebben elmentem volna, de mert nem tehettem, és mert már megszokta a szemem a sötétet, a falakat néztem, ahol a rólam készült pucér, ágybéli képeket már régen felfedeztem, most vadásztam a többiekére; ke-restem persze az automatikával készült pornót, ilyenek is készültek a kastélykában, de nem találtam egyet sem, de és hát hiába mégis minden:

Csak kiböktem: Hol a többi fiúka képe, cinégém? Csak rólam? Fénylett, hajladozott a falon vagy húsz pozitúrában különböző. De mind én voltam szomorúságomra, mert ha találok mást, elvágtathatok vérig sértve.

Fotós barátnőm, madaram a válla fölött rámnézett, elmosolyintotta magát, és azt mondta az apjával szemben használt huszonkét éves lány hangján:

Nem hittem volna, hogy te ilyen hülye vagy...

Ezzel lezárta. Technikaórárt is.

Egy óra is eltelt, amikor végre újra megszólalt, én nem, mert tudok várni, fogalmazza meg ő, ne kelljen törnöm a fejem rajta majd egyszer. Tudok várni, mert kell, hogy várni tudjak.

Azt mondta: Veled jó, mindig megnyugszom ott a fák alatt. Nem vett levegőt, nem zörgött, nem mozdult; Ha valami nem sikerült, és nagyon sok minden nem sikerült, odabújtam hozzád...

Erre felhördültem volna, ha nem vagyok megáldva természet által ilyen óriási önuralommal: Hát nem nekem jut három gyönyörű munkás nap, fentjártad után?

Mivelhogy nem hördültem, és mivelhogy nem szoltam, vártam fejezze be. Befejezte:

Ha kínlódom itt egy dzar képpel, csak rád nézek ott falon, és egyből más. Eszembe jut, ahogy te dolgozol.

Ez még szebb, rémülök meg, mit tud itten összefecsegni ez a buta kismadár, hát ha tudná, mi mérget megettem eddig!

Félórányi szieszta megint. Én mert itt is kerékvető kő, ott is kerékvető, alig férünk el közte, hogy pihenjek is, de egy hangot el ne veszítsek, jógáztam, a fülemmel. Láttam öcsémet jógázni a fülével, hát megpróbáltam. Éppen egy órába tellett, amíg rájöttem, az én fülem odanőtt fejemhez, lehetetlenség mozgatni, mint a számarét, nyúlét a legyek ellen.

Zseniális cinegemadár az én ágyasom, kedvesem, virágszálam: úgy kifordított tíz mondattal, kutyabőrít se lehet különbül; és egyelőre semmiféle befordítás; azt mondta:

Mégis mit képzelsz rólam? Csak úgy két ágy között beugrottam a tiédbe?

Nem tudom, mondtam ostobán. Velem előfordult, ezt gondoltam.

De volt olyan ágy, ahová kilométerről be lehet ugrani, aztán a másik, amelyikbe épp csak beférsz, ezt mondtam;

Igaz is, csak te jöttél mostanában, nem is vettem észre, hogy zártam ki őket, ezt gondoltam.

Minden nap feljártam, amikor olyan voltál, mint az állat, részeg sakkpartnereid között; láttalak, amikor nem tudtad kinyitni a kaput, ott aludtál a fűben mint a disznó. Csak ezt tudtam tenni, csak egy kísérletet a fotókkal, pappám.

No, most itt vagyok kifordítva, még vér csöpög a bundámon, gondoltam; ne tovább!

Meg azt is hittem, nem szeretlek, mondta, vagy úgy jó velem, de nincs szükséged rám. Féltettelek, azt hiszem.

Menekültem én, de úgy, dehogy úgy, ahogy nem láttak azok az utcák himet futni rémületében. Kertkapuk kifordultak zsanérjaikból, hogy tovább bámulhassanak utánam, amíg csak el nem tűnök a hajnali homályban, hónom alatt kinagyított fotókkal.

Menekültem én úgy, de ugyan, ha lábaim nem ilyen jók, amilyenek, hát leszakadnak alólam, úgy rohant volna a felsőtestem, ahol a szívem tartom általában, leszakadnak akkor, és csak mostanában értek volna utol nyűgösen, sértetten, kihülve.

Hát megint beleugranál? így szoltak a hangok.

Még hogy te, mint nyugtató, ez ám a csalás, te kurva árdrágító. Még hogy hogyan dolgozol, te, no, ez már a valami!

Merthogy taxi akkor nincs, amikor kellene, pirkadatkor otthon a kapu előtti fűben fűröszöttem lábat, mely így tempózott.

Az ágyneműsszekerény tetején pucéran és porosan várt rám gépfegyverem; ő ugyan nem öl, nem is szúr, de gyilkol, ha kedve tartja; átkarolta

valami sűrű vöröshagymaszag, mely orrbavert az első pillanatban, de egyéb-iránt simított, meglátván cinegém tegnap délelőtt ittfelejtett világoskék, fekete szegélyű sapkáját. Felakasztottam az íróasztal fölé: hogy majd én is, úgy, mint gazdája: odapislantok bajom gyülekezvén.

Szétterítettem a képeket.

Kicsipenttettem közülük azt, amelyikben felismerni véltem egy keskeny szájú, asszonyosan puha arcú katonatársamat, hogy vele kezdem a beszámolókat. (Olyan szája volt, mint amit a gyártáskor kifelejtének, aztán hogy valami is csak legyen: pengével vágják utólag.)

Jól indult; nem indult rosszul. Még nincs egy éve, hogy népfrentbeszámolókat korrigáltam éhbérért, ha ugyan az szó rá: Ó ez nem panasz! Csodálatos jóindulatú daganat a szegénység, aki pusztá szeretetből kisajtolja rejtett energiám, tartalékaim napfényre taszigálja, mint a Phenolptalein.

Aztán így tovább: kávé, gépfegyver, belecstarodva egy jó svádájú, de ritka hülye mondatba; káromkodás; gépfegyver; kávé; na és a pálinka hol? Ehejnyehe! Csak így, pálinka nélkül, te legény!? Káromkodás: cinegém képes, és éppen akkor érkezik, amikor én a kisboltból; szitok a száj szarkán; Hát maga ilyen gyáva? te legény?

Futás tovább: már kávé sem. Beszámoló a népfrentbeszámolók modorában. Ez aztán a valami! A katonatárs elmondja sikeres életét, növekvő gyermekei apjuktól örökölt, remekbeszabott esztét, az asszony csodálatosságát, végtelen asszonyi hűségét: el, hogy most cseréltek Trabantot Skodára; lehet már jövőre vásárol egy kis tanyát, és csak a szőlő meg a szőlő, az kell az ő nyugalmához.

Odapislantok cinegém sapkájára: no?

És hiányosságok? nézek a beszámolóra. Neh! lendítek egy pozitivistát, minden három beszámolóból egy tartalmaz majd esetleg egy kicsi hiányosságot, ilyenet eddig még úgysem csináltam, de hát mindent el kell kezdeni valahol, meg hát ezért vagyok Bogh Iván, hogy várjak, ha egyszer várni kell.

Cinegém alkonyatkor érkezik, konyább kicsikével mint más érkezésekor, mint akinek nem jutott a kölesmagból, de vállamra száll, látja lábamnál a halom papírt, fülembé csippent, persze hogy boldog vagyok, ha kicsit reszketek is, régi hangján nevetve, csiripelve megkérdi:

Megcsináljuk azt az aranyalbumot a vasútnak?, Pappám, kedves? Szárnya megsimít.

Ahoj! Babám, meg-e?!

Csörgök még keveset a géppuskámmal, ő vacsorát készít.

Ebbe nem jut hagyma a tegnapi miatt: nevetünk, de mekkorát! (Én csak magamban rötyögök, a hagyma micsuda galibát rendezett egész napi ültömben.)

Aztán egyik szemmel a mosogatóra figyel, másikkal bele-belekap a beszámolóba, néha felvisit: ez kell nekem, hogy halálra géppuskázzam a héten magam; visongjon egy-egy sikerült bekezdésen.

Aztán-aztán: ágyikó — én egyik szememmel gyönyörködöm benne: mekkorát nőtt ez a lány! fele ágyat elfoglalja, alig férünk, másikkal az asztalra sandítok: csodamasinája becélözva-é az asztalon? Nincs az! De nem beszélünk.